

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>

ششم

قضیه شرطی و

قیاس استثنایی

konkur

info

بفشر

<https://konkur.info>

تعریف قضیه شرطی و اقسام آن

اجزای قضیه شرطی متصل

اقسام قضیه شرطی منفصل

تعریف و اقسام قیاس استثنایی

info

حالات چهارگانه قیاس استثنایی متصل

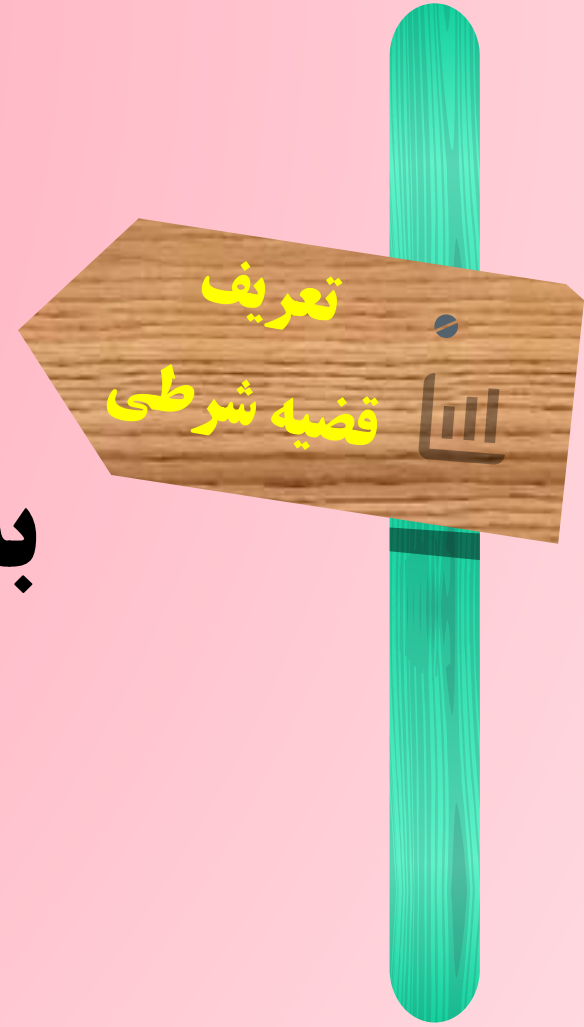
اقسام قیاس استثنایی منفصل

مباحث مهم
درس

قضایایی که در آن

به اتصال یا انفصال میان دو نسبت

حکم شود

<https://konkur.info>

اقسام قضیه شرطی

منفصل

متصل

در این گونه قضایا به

گسستگی و انفصال و عناد (ناسازگاری)

دو یا چند نسبت حکم شده است.

در این گونه قضایا به پیوستگی

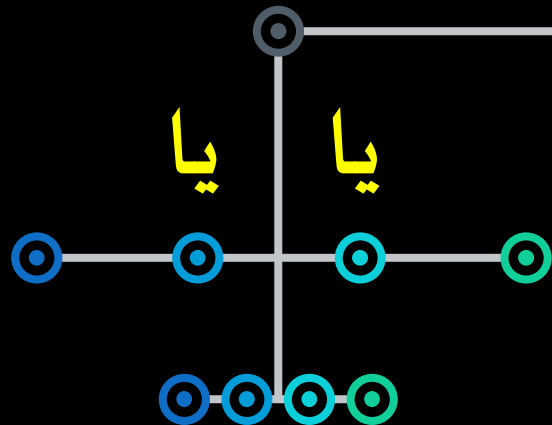
و اتصال و ملازمه دو نسبت

حکم می شود

شرطی منفصل

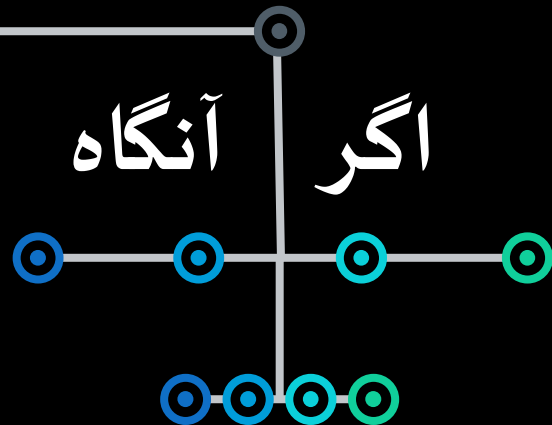

شرطی متصل

فامیل من یا جلالی است

یا نیسی

اگر شهید مدافع حرم شوی

آنگاه رستگار هستی

مقدم

(جزء شرط)

تالی

(جواب شرط)

لازم نیست حتما
اول جمله باشد

اجزای قضیه شرطی

onkur

متصل info

لازم نیست حتما
پس از مقدم بیاید

بخش دیگر جمله

جمله بعد از (اگر، گر، هرگاه، در صورتی که)

<https://konkur.info>

قضایای شرطی متصل در مکالمات روزمره

سعی کنید مقدم و تالی را در قضیه زیر مشخص کنید :

• تیم ما حتماً برنده می‌شود؛ البته اگر فلانی در خط حمله بازی کند.

در قضایای شرطی متصل، ممکن است جای اجزای جمله عوض شود. بنابراین باید توجه داشت که مقدم لزوماً نباید در ابتدای قضیه بیاید و تالی به لحاظ معنا دنباله مقدم است؛ نه آنکه لزوماً در گفتار نیز پس از مقدم ذکر شود.

همچنین گاهی در مکالمات روزمره لفظ «اگر» یا «آنگاه» ذکر نمی‌شود یا الفاظ دیگری به جای آنها به کار می‌روند. مانند :

• هرگاه فلز حرارت ببیند، در این صورت منبسط می‌شود.

• گر آنها که دانستمی کردمی
نکو سیرت و پارسا بودمی

• در صورتی که قرارداد را امضا کنید، برای آن هستید.

مقدم و تالی قضایای زیر را مشخص کنید :

- اگر فردا امتحان داشته باشیم، نمی‌توانیم امشب به مهمانی برویم.

تالی

مقدم

- با والیبال خدا حافظی خواهم کرد؛ در صورتی که در بازی فردا برنده نشویم.

مقدم

تالی

- تمرین‌ها را امشب می‌نویسم؛ اگر وقت پیدا کنم.

مقدم

تالی

در تعطیلات نوروز سفر نکنید اگر به فکر سلامتی خانواده خود هستید.

اگر در تجمعات حاضر شوید به بیماری کرونا مبتلا می شوید.

اگر بیمار مبتلا به کرونا از ملاقه ای استفاده کرد حتما آن را تعویض نمایید.

کرونا را شکست می دهیم در صورتی که اراده قوی داشته باشیم

گر به صورت آدمی انسان بُدی احمد و بوجهل خود یکسان بُدی

اگر سیگار بکشیم، عمرم کوتاه خواهد شد.

اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند.

<https://konkur.info>

حقيقى

اقسام

قضيه شرطى

منفصل

مانعه الجمع

المنعه الرفع

<https://konkur.info>

معنی

رفع

جمع

-

سالبه

فادرستی

کذب

+

موجبه

درستی

صدق

تعريف اقسام قضيه شرطى منفصل

مانعه الرفع

غير قابل جمع در كذب

قابل جمع در صدق

مانعه الجمع

غير قابل جمع در صدق

قابل جمع در كذب

حقيقى (انفصال تام)

غير قابل جمع در صدق

غير قابل جمع در كذب

هر دو همزمان

نمی توانند

صادق یا كاذب باشند

نحوه تشخیص مثال اقسام قضیه شرطی منفصل

مانعه الرفع

هر دو باهم ممکن است

جلالی یا در کلاس است
یا درس می دهد.

مانعه الجمع

احتمال دیگری وجود دارد.

فامیل من یا جلالی است
یا نیسی

حقیقی (انفصال تام)

حتما یکی از آنهاست.

احتمال دیگری وجود ندارد.

احمد یا زن است یا مرد

براین اساس قضایای منفصله دارای سه حالت زیر هستند:

حیدر یا بیماری کرونا دارد یا ندارد

منفصل حقیقی

الف یا ب (نه هر دو و نه هیچ کدام)

این بیماری یا کرونا است یا سل

مانعه الجمع

الف یا ب (نه هر دو و شاید هیچ کدام)

بیمار کرونا یا تب دارد یا تنگی نفس

مانعه الرفع

الف یا ب (نه هیچ کدام و شاید هر دو)

اقسام قضایای منفصل زیر را مشخص کنید:

الف) یا گروه خونی او ممکن است AB باشد یا مثبت O . مانعه الجمع. (احتمال دیگری هست)

ب) یا این طرح سرانجام در مجلس تصویب می شود یا رد خواهد شد. حقیقی (حتما یکی از آنها است)

ج) در این اتاق فقط ناصر و پرویز حضور داشتند؛ پس این گلدان را « یا ناصر شکسته است یا پرویز »

چند فرض محتمل است برای پاسخ دادن به این سوال

فرض اول : حقیقی : اگر بگوییم حتما یکی از آنها آن گلدان را شکسته باشد .

فرض اول : مانعه الرفع؛ ممکن است هر دو در شکستن گلدان شریک باشند. (هر دو باهم ممکن است)

د) یا برای استخدام، کارت پایان خدمت خود را ارائه کنید یا کارت معافیت دائم. حقیقی

ه) یا فردا سه شنبه است یا چهارشنبه . مانعه الجمع: . (احتمال دیگری هست)

فعالیت تکمیلی

- الف) اگر ز باغ رعیت ملک خورد سببی بر آورند غلامان او درخت از بیخ
- ب) تلویزیون یا با کلید اصلی یا با کلید کنترل از راه دور روشن می شود.
- ج) من احتمالاً یا نمره ۱۷ می گیرم یا نمره ۱۸
- د) حروف انگلیسی یا صدا دارند یا بی صدا.
- ه) این پول کافی نیست. با آن فقط می توانی یا خود کار بخری یا مداد.
- و) در کارگاه ما برای شیرین کردن شیرینی ها یا از شیر خرم استفاده می شود یا شیر انگور.
- ز) گر به صورت آدمی انسان بُدی احمد و بوجهل خود یکسان بُدی
- جواب: شرطی متصل**
- جواب: حقیقی**
- جواب: مانعه الجمع**
- جواب: حقیقی**
- جواب: مانعه الجمع**
- جواب: مانعه الرفع**
- جواب : شرطی متصل**

استثنایی

اقسام قیاس

اقترانی

نتیجه استدلال یا نقیض نتیجه

در یکی از دو مقدمه آمده است.

اجزای نتیجه

در میان دو مقدمه قیاس

پخش شده باشد.

اگر تلاش کنم موفق می شوم

تلاش می کنم موفق نمی شوم

موفق می شوم تلاش نکردم

الف ب است.

ب ج است.

پس الف ج است.

<https://konkur.info>

□ قیاس استثنایی از دو مقدمه تشکیل می شود که یکی شرطی و دیگری حملی است.

□ از آنجا که مقدمه شرطی آن می تواند یکی از چهار قضیه شرطی باشد، چهار حالت برای این قیاس قابل تصور است:

□ قیاس استثنایی اتصالی

□ قیاس استثنایی انفصالی حقیقی

□ قیاس استثنایی انفصالی مانع الجمع

□ قیاس استثنایی انفصالی مانع الرفع

<https://konkur.info>

تعریف قیاس استثنایی

حالات ۴ گانه قیاس استثنایی اتصالی

□ اگر در تجمعات حاضر شوید به بیماری کرونا مبتلا می شوید.

جزء اول جمله اول را عینا (خودش = ثابت) می گذاریم.

تشخیص وضع مقدم

به بیماری کرونا مبتلا می شوید

در تجمعات حاضر شوید

تشخیص رفع تالی

نقیض فعل جزء دوم جمله اول را می نویسیم

در تجمعات حاضر نمی شوید

به بیماری کرونا مبتلا نمی شوید

تشخیص مغالطه رفع مقدم

نقیض فعل جزء اول جمله اول را می نویسیم

به بیماری کرونا مبتلا نمی شوید

در تجمعات حاضر نشوید

تشخیص مغالطه وضع تالی

جزء دوم جمله اول را عینا (خودش = ثابت) می گذاریم.

در تجمعات حاضر می شوید <https://konkur.info>

به بیماری کرونا مبتلا می شوید

معتبر

مقدم

اگر در راه دفاع از حرم شهید شوی ، **بهشت از آن توست.**

وضع مقدم

در راه دفاع از حرم شهید می شوی

وضع تالی

نتیجه: بهشت از آن توست.
<https://konkur.info>

تالی

اگر شدت بیماری کرونا افزایش یابد، مدارس کشور تا خرداد تعطیل می شود.

مدارس کشور تا خرداد تعطیل نمی شود. **رفع تالی**

نتیجه: شدت بیماری کرونا افزایش نمی یابد **رفع مقدم**

<https://konkur.info>

نامعتبر

مقدم

اگر شعر بخوانم، لذت می برم.

رفع مقدم

شعر نمی خوانم

مغالطه رفع مقدم

رفع تالی

نتیجه: لذت نمی برم.

<https://konkur.info>

تالی

اگر در منزل بمانیم، کرونا نمی گیریم.

کرونا نمی گیریم وضع تالی

مغالطه وضع تالی

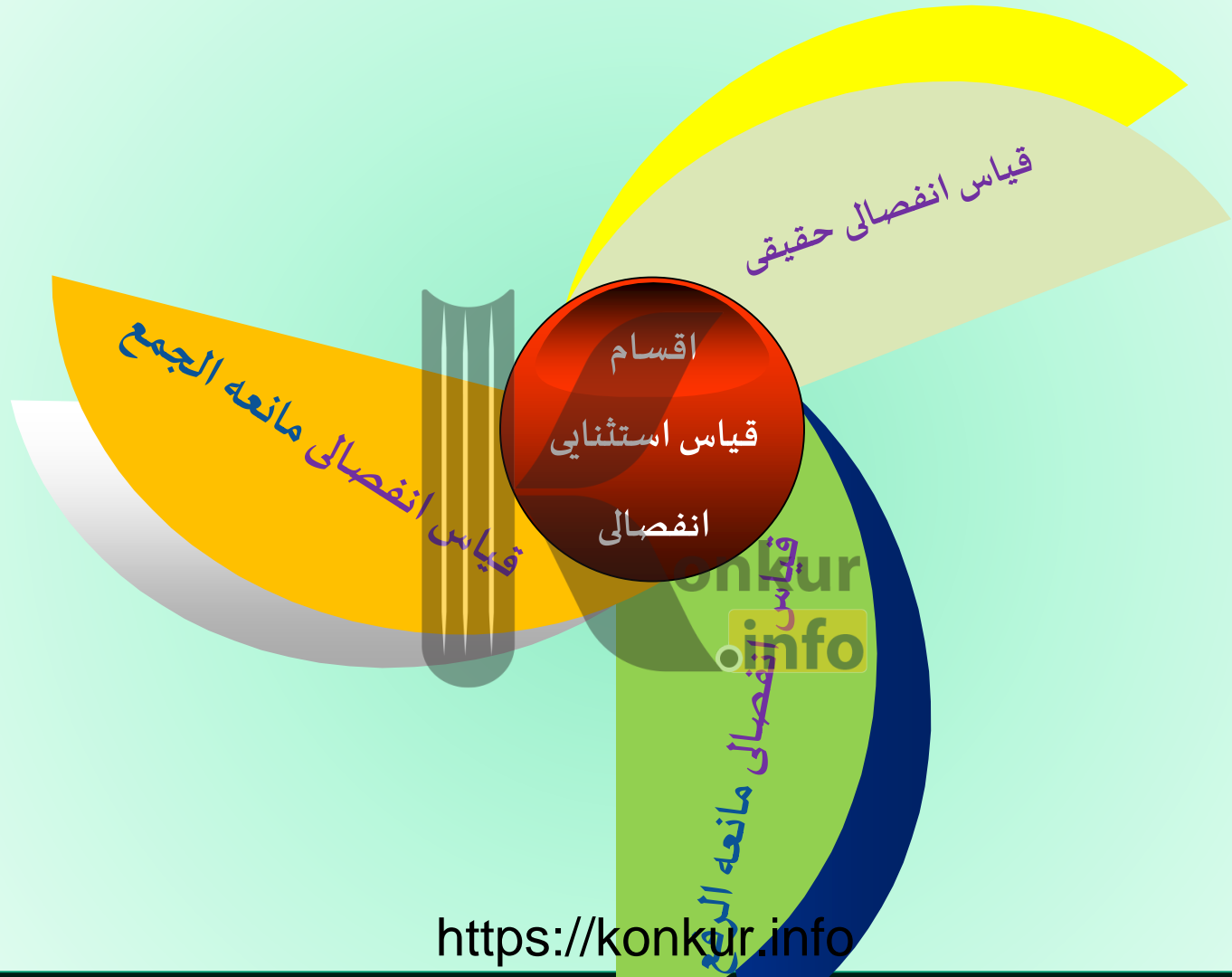
وضع مقدم

نتیجه: در منزل ماندیم.

<https://konkur.info>

قیاس استثنایی اتصالی دارای ۴ حالت است

□ یکی از مقدمات این قیاس، قضیه منفصل حقیقی است.

□ **قضیه منفصل حقیقی، چهار قیاس استثنایی دارد که همگی معتبرند.**

□ از اثبات هر بخش، نفی بخش دیگر و از نفی هر بخش، اثبات بخش دیگر به دست می آید.

قیاس انفصالی حقیقی

اثبات یکی از طرفین

نفی طرف دیگر

حالت ۲: این عدد یا زوج است یا فرد
این عدد فرد است.
پس زوج نیست.

حالت ۱: این عدد یا زوج است یا فرد
این عدد زوج است.
پس این عدد فرد نیست

نفی یکی از طرفین

اثبات طرف دیگر

حالت ۲: این عدد یا زوج است یا فرد
این عدد فرد نیست.
پس زوج است.

حالت ۱: این عدد یا زوج است یا فرد
این عدد زوج نیست.
پس این عدد فرد است

اثبات یکی از طرفین

نفی طرف دیگر

حالت ۱: قضیه شرطی یا متصل است یا منفصل

قضیه شرطی متصل است.

حالت ۲: قضیه شرطی یا متصل است یا منفصل

قضیه شرطی منفصل است.

پس منفصل نیست

پس متصل نیست

قیاس انفصالی حقیقی

نفی یکی از طرفین

اثبات طرف دیگر

حالت ۱: قضیه شرطی یا متصل است یا منفصل

قضیه شرطی متصل نیست.

حالت ۲: قضیه شرطی یا متصل است یا منفصل

قضیه شرطی منفصل نیست.

پس متصل است

پس منفصل است

● اگر این عدد زوج است پس فرد نیست.

● اگر این عدد فرد است پس زوج نیست.

● اگر این عدد زوج نیست پس فرد است.

● اگر این عدد فرد نیست پس زوج است.

۴ حالت

قیاس انفصالی حقیقی

در قالب قضیه شرطی

متصل

فعالیت تکمیلی: مشخص کنید هر یک از استدلال های زیر کدام قسم از قیاس استثنایی هستند. سپس اعتبار یا عدم اعتبار آنها را مشخص کنید:

الف) اگر سیگار بکشم، عمرم کوتاه خواهد شد. حال که سیگار نمی کشم، پس: عمری طولانی خواهم داشت.

قیاس استثنایی اتصالی؛ رفع مقدم؛ نامعتبر

ب) اگر کسی پلیس مخفی باشد، آنگاه اسلحه دارد. او اسلحه دارد. پس: او پلیس مخفی است.

قیاس استثنایی اتصالی؛ وضع تالی؛ نامعتبر

ج) اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند. مسافران می آیند. پس: جاده بسته نیست.

قیاس استثنایی اتصالی؛ رفع تالی؛ معتبر

د) اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند. جاده بسته نیست. پس: مسافران می آیند.

قیاس استثنایی اتصالی؛ رفع مقدم؛ نامعتبر

ه) اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند. مسافران نمی آیند. پس: جاده بسته است.

قیاس استثنایی اتصالی؛ وضع تالی؛ نامعتبر

نوع استدلال های زیر را تعیین کنید و در صورت معتبر بودن آنها، نتیجه را ذکر کنید.

الف) یا این قضیه موجه است یا سالبه. این قضیه موجه است. پس:.....

سالبه نیست. قیاس استثنای انصالی حقیقی؛ معتبر

ب) اگر امروز مدارس به علت آلودگی هوا تعطیل باشند، اخبار این مطلب را اعلام می کند. اخبار چنین مطلبی را

اعلام نکرده است. پس..... : امروز مدارس به علت آلودگی هوا تعطیل نیستند. قیاس استثنای اتصالی؛ رفع تالی؛

معتبر

*ج) یا باید برای گرفتن نمره مستمر در کلاس فعال باشیم و یا تحقیق تحویل دهیم. زهرا در کلاس فعال نبود ولی

نمره مستمرش را کامل گرفته است. پس..... info

مانعه الرفع – معتبر – تحقیق تحویل داده است.

*ه) تنها کسی که در اتاق کناری است یا بهرام است یا شهرام. بهرام در اتاق کناری است.

پس مانعه الجمع؛ معتبر؛ نتیجه: شهرام در اتاق کناری نیست.

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>